

1663 36
27

I. N. J.
DISSERTATIO POLITICA

De

JURE CRE-

ANDI DOCTORES,

Quam

SUB PRÆSIDIO

VIRI CLARISSIMI

M. JACOBI Wächelers /

Fautoris ac Amici sui plurimum
honorandi,

penitentiam publicè proponit

Auctor responsurus,

PETRUS TIMÆUS, DRESD.

Sereniss. ELECT. SAX. Alumn.

Die XXI. Aug.

WITTEBERGÆ,

Typis JOHANNIS HAKEN, M. DC. LXIII.

P. 379

197

e plu-
m. 100.
fit per
23. &
Donell.
s, qui
quasi
onat.
orem
tulus
Juris
litori
hicè
scri-
no-
is ra-
atio-
c ju-
stari
ectu,
quod
huc
um-
ores
bere
cla-
vell.
hac
cur-
rit,

DISE... HONOR

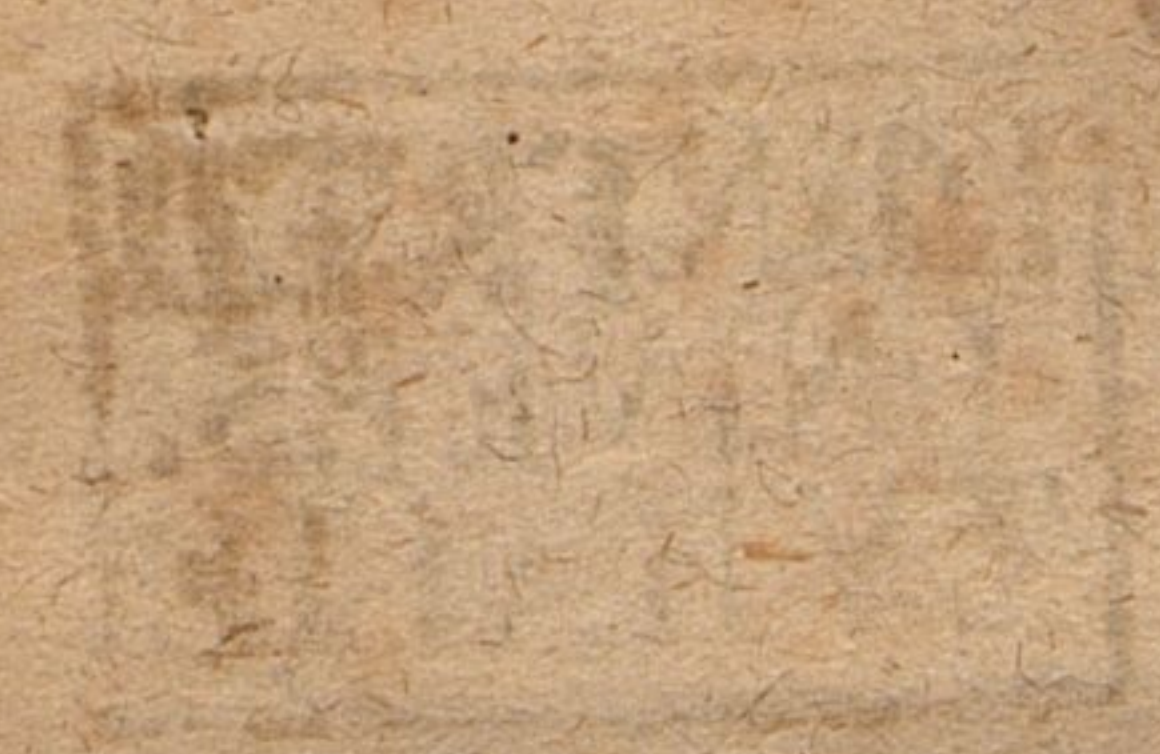
JURIS... OPUS

ANDI... DOCTORIS

M. JACOBI... THOMAE

PETRO... THOMAE

THEOPHIL... HERRM M. D. C. L. X. V.

4

// //
100 100

I.

E Jure creandi Doctores in
præsens nonnulla edifferturi, ἀνὰ τῶν
οὐκ ἔστι τῶν ἀθῶν, ut Græcis in more po-
situm quondam fuit, rem ipsam aggre-
diemur. Quem itaque penes resideat
hoc creandorum Doctorum Jus, & à quo
in Rep. administratur, non immeritò
prima nostra Διάκρισις est. Non enim

vilis ac inanis Doctoratus honor: sed singularis planè dignitas,
multis dotata privilegiis, summa ac maxima est, quæ obtineri
à literatis in civitate potest. Proinde summum esse principi-
um oportet, unde tanta dignitas proveniat, confirmetur & cu-
stodiatur; quia, ut Metaphysici loquuntur, nihil est in effectu,
quod non fuerit in causâ; nec eâ nobilior esse effectus unquam so-
let aut potest. Illud ig. non nisi Summus in Civitate Magistratus
est, sive omnis, qui τὸ χεῖρον in Rep. tenet, ut in Monarchiâ
Princeps, in Aristocratiâ Optimates, in Democratiâ populus &c.

II. Assertionis nostræ veritas patet 1. ex debita Magistra-
tus curâ, quæ circa Reip. salutem occupatur. Hæc n. cum ma-
ximâ ex parte in virtutis, artiumq; liberalium honore, incitamento
incrementoq; consistat; aded, ut civitatē illâ, in quâ maximus vir-
tuti honos non tribuitur, stabilem firmâq; esse neutiquâ posse,
Philosophus dixerit l. 2. de Rep. c. 9. ecquî dignitatis hujus col-
latio Magistratui non incumbat? 2. Ex Majestatis naturâ. Sum-
ma n. cum sit potestas, h. e. cum omnes potestates includat, vel,
ut Seneca Epist. 86. interpretatur, adjunctionem nullam recipiat,
hanc

A 2

hanc quoque creandi *np.* Doctores possideat necesse est, nisi i-
dem simul & esse *summum*, & non esse *summum*, ineptissimè ve-
limus statuere. Summa n. desinet potestas esse, si potestate
creandi *Dd.* destitueretur; sic n. Princeps non posset in Civitate
omnia: sed potestas ejus imperfecta adhuc, ac limitata in se,
nec reverà summa esset, quandoquidem jure quodam *νομοθετι-
κῶ* careret. 3. *Ex absurdorum consequentiâ.* Si namque Prin-
ceps in regno potestate eâ careret, haberet eam alius, aut *in-
ferior*, aut *superior*, aut *aqualis*. Non *inferior*; unde n. is acce-
pisset, & quo eam obtineret jure? Immo si inferior, subditus
est; si subditus, *ex se*, & *per se* nullam sibi potestatem vindicare
potest. Nec *superior*; aut n. ille, aut hic non erit summus Ma-
gistratus, quia in unico simplici Civitatis ordine, eodem re-
spectu, duo non possunt esse summa. Nec *aqualis*; sic enim
duæ in Rep. essent Majestates, quarum tamen neutra summa
foret potestas; quia neutra tum supra omnia, nec absoluta est,
cùm in re quadam communi neuter quicquam insciò aut invi-
to facere altero possit; quod S. tamen potestatis natura postu-
lat. Sequeretur etiam exinde realis Majestatis divisio, adeoq;
Majestas, quæ totum aliàs potestativum est, juribus suis, tanquã
essentialibus partibus constans, totum quid amplius non rema-
neret, immò ne Majestas quidem esset. Nam unicã saltim *toti-
tus parte* subtractã, natura ejusdem *quã talis*, s. *totalis* destrui-
tur. 4. *Ex ipsâ Doctoralis promotionis formâ.* Create n. Do-
ctores non nudè significat, summos alicui in Facultate aliquã
tribuere titulos ac honores: sed *privilegiorum* insimul con-
cessionem, eorumque æquè ac titulorum confirmationem ac
defensionem infert. Hæc v. *potestatis legislatoriæ* partes sunt, a-
deoq; creandi *Dd.* Jus non nisi S. Magistratui est assignan-
dum. 5. *Ex ipso actu exercito*, s. *quotidianâ experientiâ.* Ipso
n. exercitio, cùm mediato, tum immediato, nullo prorsus id
aversante, ostenderunt satis hætenus Imperantes, potestatem
ejusmodi dignitates ac titulos conferendi sibi solis, ac suæ Ma-
jestatis amplitudini accensendam esse. *Bartholomæum Beziurn
Tyrolensem, Oratorem ac Legatum Cas. ad Portam Ottomannicã,*
à Ru-

à Rudolpho II. Imperatore ipso Doctorem Juris renunciatum esse, tradit Laurentius Obm. de Jur. Episc. th. 17. lit. t. Mediatè verò, auctoritate tamen S. Magistratus; in Doctores qui promoti sint, eorum referre exempla, necesse non est, cum illa in vulgus lippis etiam atque tonsoribus nota sint.

III. Sed in Rep. Mistà quæ ratio, & penes ibi quem potestas creandi Doctores sit posita, difficilior solutu quæstio videtur. De mistione extrinsecâ, quæ administrationem solummodò concernit, si sermo sit; ab antea dictis diversum ne quicquam hie statuimus. Reipsâ n. & quoad $\chi\rho\tilde{\nu}\sigma\iota\nu$ Jus nostrum penes Supremum manet, non obstante, quòd quoad $\chi\rho\tilde{\nu}\sigma\iota\nu$ ab alio quodam administretur. Sed ubi intrinseca habetur mistio, quoad ipsum puta imperium l. statum, consideranda pacta sunt, quæ vulgò leges fundamentales, alii Recessus Imperiales vocant, atque ex illis, tanquam ex profundo Democriti puteo, veritas trahenda. Tumq; testabitur experientia, sicuti alia Majestatis Jura quoad existentiam divisa nonnunquam sunt, diversisque subjectis conveniunt, etiamsi omnia in unâ saltim Rep. & quoad Majestatis essentiam indivisa sint: sic quoque nostrum Jus quibusdam in Civitate superioribus competere, quibusdam non; per & propter intrinsecam mistionem. Cum a. in actu signato disputandum nobis hie sit, ideoque de hac l. illâ Rep. in specie quòd non agamus, veniam facile sumus impetraturi.

IV. Quoniam verò sacræ illæ personæ moderari cuncta, quæ terrarum suarum continet ambitus, solæ non valent, suis stipantur ministris, quos in ministerium adsumptos, certis præse muneribus jubent. Quoad nostri Juris exercitium vice S. Principis funguntur plerumque Decani Collegiorum in Academiis, & extra eas, Comites Palatini; quibus utrisque potestas promovendi Dd. à S. Principe cumulativè quidem concessa est, sic tamen, ut eorum promotio tantundem, quantum ipsius Principis, valeat. Quod quis n. per alium facit, id per se fecisse putandus est: & secundum JCos, quæ acta gesta que sunt à procuratore Cesaris, sic ab eo comprobantur, atque si sint ab ipso Cesare gesta. Quicquid tamen Academiæ & Comites Palatini hoc

A ;

ni hoc

ni hoc in negotio agunt, id omne ministerialiter ac dependenter ;
ex indultu & auctoritate Principis, cujus hac in re personam fe-
runt, præstant. Penes hunc n. potestas illa *πρωτως*, radicali-
ter, ac per se manet; et si sit penes alios *δευτερος*, per concessionē,
ac dependenter; nec n. ista communicatio est privativa. Nimi-
rum quod in humano corpore anima est, id in Rep. Princeps;
quemadmodum n. membrorum functiones à solâ proveniunt
animâ ac reguntur: ita potestates aliæ omnes in eo subsistunt u-
nicè, ac dirigente ipso vim suam exerunt.

V. Patet hinc, ferendam nonnullorum sententiam
planè non esse, quòd, à Comitibus Palatinis qui creentur, &
Bullati aliàs dici soleant, *Doctores*, pro talibus non sint agno-
scendi. Enimverò fluit hoc ex eo, quòd indignis sæpenumerò,
& absque tantâ circumstantiarum pompâ, à Comitibus Palati-
nis honorem istum conferri existiment; unde apud *Melandrum*
l. i. joco ferior. tales in eos compositi versus leguntur:

*Doctorem te Bulla creat; tibi Bulla decori
est;*

Bulla tibi vires, Bulla parit titulos.

*Sed caveas, ne bulla minus te forte peren-
net:*

*Bulla homo es, & Doctor bulla: quid
ergo tumes?*

At v. id ipsum seculi vitio contingit; adeoque usus ab abusu,
jus de temerario facto secerni debet. Quod si igitur Candida-
tus bonis sit moribus, & eruditione probè instructus, idq; ex-
ploratum Comiti Palatino per examen prævium fuerit, quod
adhibitis Doctoribus aliis, plerumque tribus, præmittere apud
nos Diploma Cæsareum jubet; nihil est, cur l. honore, l. pri-
vilegiis aliorum Doctorum ipsi interdicerè queamus. Nec n.
alia Comitum Palatinorum, alia Academiæ potestas est: sed

utraq;

utraque eadem *formaliter ac ratione sui*; utut diversa sit *materialiter*; ac *ratione subjecti*, cui à Principe est communicata; aut *accidentaliter & ratione solemnitatum*, quæ utrobique pro more adhibentur.

V I. Circa *Decanos* quoque moveri dubium solet, *an Decanus, qui Doctor non est, Doctorem tamen creare possit?* Si consuetudinem, quæ pro lege habetur ut plurimum, respiciamus, fieri illud non solet. Verùm *absolutè* loquendo, non ineptè affirmaretur quæstio. Prob. (1) *ab ipso Promotionis Doctoralis principio*. Supremus Brabenta Princeps est, omnis honoris publici inter mortales fons & origo: inde ad Decanum q̄s. fluit brabéum, atque per eum alicui digno ac satis merito conferitur. *Materialis* proinde & *accidentaliter* Decani conditio est, si & ipse sit Doctor: *formaliter* n. Decanus Doctorem creat, non *quà Doctor*, sed *quà Decanus*; adeoque creare Doctores non *Doctorale* est, sed *Regale*. (2) *Ex falsâ consequentiâ*: Etenim si Doctor, ut Doctor conferre honores posset, sequeretur, non id Jus Decano competere soli, sed quoq; aliis Doctoribus, quod oppidò falsum esse, & *χύτρεσις ἀνωγντες* animadvertent. (3) *A simili*. Comites Palatini etiam Doctores creant, quales tamen & ipsi pleriq; non sunt: eecur itaq; non idem Decani in Academiis poterunt, quia eandem cum illis potestatem habent? Jus n. illud utriq; eodem modo competit. *Absolutè* tamen & *in abstracto* quæ loquimur, non ea *respectivè aut particulariter* intellecta, atque ad eas fortè Resp. accommodata volumus, ubi *receptus mos ac instituta Principum* aliud jubent, quandoquidem totum hoc negotium ex libero Principis arbitrio dependet.

V II. Montrato itaq; cum *principali*, tum *instrumentali* Juris hujus *subjecto*, non abs re quæritur porro, *justanè ac legitima sit Juris illius administratio?* Carolstadius olim, secessione à Theologis VVittebergensibus factâ, non amplius *Doctor*, sed tantum *Frater* vocati *Andreas* voluit. Antea quoque cum *Job. Westermannum*, & *Gorscalcum Grapium* renunciâisset Doctores, testatus publicè est, posthac ulterius nemini collaturum se *Gradum* esse, eò quòd promovendo alios in *Doctores*, sciens
pecca-

peccaret contra interdictum Christi, *Matt. 23. v. 8. Nolite vocari Rabbi.* Zvinglius etiam in Resp. ad epistolam D. Bugenhagii scribit, cum fastidio se legere titulos: *Doctor & Professor Theologia.* Rudolphus deniq; Gvaltherus præprimis titulum Doctoris Theol. sublatum ivit; *insolentia* arguens eos, qui titulos magnificos prece & pretio redimant; cum (1) illud electum organon, Paulus *servum Christi* sese appellet: & (2) Apostoli omnes legitimâ vocatione & Ecclesiæ testimonio fuerint contenti. His conjungendi etiam *Anabaptiste* sunt, qui omnem omnino honorem ex Civitate cupiunt exterminatum.

VIII. Antequam v. ad horum respondeamus argumenta, contrarium, legitimam sc. Doctorum promotionem esse, demonstramus 1. *à causa efficiente principali.* Ipse liquidem *DEus* fons Majestatis est, adeoque & illius potestatis, quæ circa conferenda eruditæ Doctoralia privilegia versatur; totius enim & partis eadē est ratio. 2. *ab æquitate.* Æquū n. ac justū est, ut boni præmiis, mali v. pœnis, *pro graduū proportionē* afficiantur. Virtutis a. præmium honor est, teste Philosopho 4. *Eth. 3. it. 5. Eth. 6. & 4. Eudem. 4. 3. ab utilitate.* Apud quos n. maxima proponuntur virtutis præmia, in eorum Rep. viri sunt præstantissimi. Thucydid. l. 2. *hist. Peloponnes.* Nam, secundum *Valerium Max.* alimentum virtutis honor est; & ut *Ovidius* l. 5. *Trist. El. 13.* cantat:

— Non parvas animo dat gloria vires,

Et secunda facit pectora laudis amor.

4. *à simili.* Opifices postquam artificii sui deposuerunt tyrocinia, tantumq; profecerunt, ut exercere ipsimet artem possint, salutantur Magistri, ac majore, quàm discipuli & tyrones honore afficiuntur. Quid igitur obstat, quò minus inter literatos id quoque obtineat, ut, qui alios docere cum fructu possunt, alios etiam dignitate antecendant?

IX. Ad allata adversariorum argumenta, & quidem 1. *in specie* ad Carolstadii objectionem respondent Theologi, committi *fall. à dicto secundum quid ad dictum simpliciter.* Sicut n. Salvator immediatè annexis verbis his: *Nolite vocare Patrem,* debitum Parentibus titulum non abrogat, hoc n. cum 4. *DEI præ-*

præcepto diametraliter pugnaret: Sic etiam nec istis verbis honorum titulos, qui testimonia virtutis sunt, prohibet, sed illud magisterium solum, quo quis pro lubitu decernere & statuere in Ecclesiâ præsumit, reprobatur & damnatur. 2. *Ad Gualtheri object.* 1. Resp. fallere ipsum elencho oppositorum; quia ipse Apostolus Doctorem gentium alibi se vocat. Alius namque respectus DEI est, alius respectus hominum: alius spiritualis, alius civilis. *Ad rationem* 2. Resp. 1. peccari ibi elencho *cause. ut cause.* 2. *Elencho similitum.* 3. dicimus, quod Doctoralis illa promotio sit etiam *publicum quoddam Ecclesiæ testimonium.*

X. Dispiciendum nunc *in abstracto*, quidnam Doctoralis gradus sit; & *subjectivè*, quibus conferri hominibus debeat? Ille describitur, quod sit *dignitas in qualibet Facultate Suprema, à S. Magistratu, & qui ab eo regale hoc obtinuerunt, doctrinâ & virtute excellentibus Viris, multis cum privilegiis, solenniter collata, in præmium virtutis ac Reip. salutem.* Ubi cum primis ex definitione qualicumque notandum, quod *dignitatis* vocabulum, in hoc *Generico* conceptu, non *meritum*, sed *statum*: non *aptitudinem*, sed *amplitudinem*; eaq; *axiomata omnia* contineat, quæ solent communiter Doctoribus conferri. Eaque quò major est, eò cavendum magis, ut non nisi *dignis* conferatur, ne in contemptum abeat, ac literatorum osoribus calumniandi an-
sa ultrò subministratur.

XI. Variè a. *dignitas* ista spectatur, & quidem *ratione sexus*; secundum quem soli *Viri* Gradus hujus capaces sunt, nequaquam *v. feminae*. Philatam equidè incredibilem mentis acuminem fuisse, perhibet Diodorus; Corinnam quinquies Lyricæ festivitatis Magistrum, Pindarum superasse; Catharinam non firmiter solum amplexam Christianam religionem fuisse, sed etiam Philosophos Platonicos confutasse; alias nostri etiam seculi foeminas artibus excelluisse, historia memorant. Veruntamen quò minus dignitatem hanc muliebri tribuere sexui possimus, obstat (1) *naturalis ineptitudo*. Sunt n. imbecillis iudicii, minus graves, ad honesta pavidæ, ad illicita audaces, curiosæ, præcipites, absque auctoritate, & ut Poëta cantat: *Tantùm*

B

constan-

constantēs in levitate suā. (2) Jus humanum, cuius exstat regula :
Femina ab omnibus officiis civilibus, l. publicis, sint remota: quia
est illaudatum, sexus muliebris pudorem ita perfricari, ut virilia
faciat. Cunn. VVolf. Reg. Jur. p. 6. Nec officit quicquam,
Doctorum uxores Doctorissas vocari. Titulo n. isto non nota-
tur gradus, aut officium virile: sed conjugali potius relatione ne
quicquam amplius, præterquam Doctoris uxor significatur, uti
monet B. Meisnerus Philos. Sobr. p. 1. sect. 1. q. 8. Quoad alias ob-
jectiones notandum, non esse h. l. spectandum τὸ δυνάστον; sed &
τὸ ὕψος, idque non ad præsens, sed ad futurum; nec respicien-
dum ad id, quod aliquando fit; sed, quod ὡς ἔστι τὸ πᾶν. Sic
fermè stabit nostra assertio.

XII. 2. Ratione ortus; ubi parùm refert, aut nihil, sive
inquilinus Doctorandus fuerit, s. peregrinus. Nam quia eru-
ditio pariter & mores non nascuntur cum hominibus habitu-
aliter, sed acquiruntur demum, ac expoliuntur frequentibus a-
ctibus; idcirco etiam non tam ortus, quàm qualitas peregrini,
quippe quæ ad fundamentum honoris illius pertinet, est at-
tendenda. Hoc probè prudentissimi, ponderarunt Ro-
mani, quos, adhuc florente Româ, nullum fastidiisse genus,
in quo virtus emereret. Canulejus apud Livium refert. Apud
Athenienses similiter cuilibet virtute probato patebat aditus;
scholamque illorum peregrinis tantùm inclaruisse, Plutarchus
in exilio testis est; id, quod de Academiâ etiam nostrâ asserere,
non multùm dubitavit B. Jac. Martini. Polit. p. 254. Peregri-
nos tamen dum admittimus, simpliciter tales intelligimus: ne-
quaquâ v. quat. hostes, l. heretici, aut patriæ forsân proditores sunt.
Ideoque ex inquilinis si qui existant digni, quin quoque præ-
cæteris & ad honores, & ad officia promoveri debeant, nullum
est dubium. Qui n. onera ferunt, quidni & præmia reportent?
Excell. Dn. D. VVendeler. Philos. Pr. p. 237. & peregrinis si benè cupi-
mus, quidni conterminis, immò & posteris nostris?

XIII. 3. Ratione natiuitatis. Non ibi videtur obstare (1)
Nobilitas. Præmium n. virtutis est Doctoralis dignitas, qua si
polleret Nobilis, ut etiam pollere debet, cōtra magnanimita-
tem

tem peccaret, si præmium nollet accipere. *Pesimæ* consue-
tudinis res est, præmium verè honorificum, sibi jure debitum,
spernere, ac tanquam infame quid, maximo cum Reip. & lite-
rariæ & civilis damno, repudiare. Prodeant in medium *D.*
Johannes, Dux Megapolitanus; Georgius, Dux Teccensis, Friderici
Teccensis Filius; Otto, Leopoldi, Austria Ducis, Filius; Reichwinus,
Dux Lotharingia, Theol. DOCTORES; VVilhelmus, Dux Geldria,
J. U. DOCTOR; Hermannus, Hassia Princeps, in Academia Pra-
gensis, summae Caesaris Caroli IV. & Bohemiae Regni congratulatione,
renunciatus DOCTOR seu MAGISTER artium; pluresque, à
Georg. Christoph. VValtbero Tract. de statu, jur. & privil. Doct. p.
505. seqq. recensiti, Comites, Barones ac Nobiles, DOCTORIS
in signiti titulo, ac suo doceant exemplo, quanta Doctoratus
dignitas sit, quanti que ab omnibus omninò æstimanda. Quam-
vis a Doctorali dignitate superior vulgò putetur Nobilitas, nò
tamen ἀπλῶς ac *universaliter* id verum est, sed κατὰ τὴν &
particulariter; in eo nempe Nobili, qui excellentiori officio pu-
blico, aut Principis latere fulget, l. in *militiâ* non exiguos de-
meruit honores. Aliàs si majorum tantummodò imagines
crepat, absque virtute & merito proprio, Doctor non immeri-
tò ei præfertur. Quid? quòd non iisdem privilegiis fruantur
Nobiles, quibus Doctores. Uno itaque modo qui privilegiis
gaudet, si alio modo augeri aliis, tametsi quoq; inferiorib9, pos-
sit, non debet spernere.

XIV. Nec obstant (2) *illegitimi natales*. Quamquam n.
ex Civitatum quarundam requiratur statutis, ut promovendus
in Academia legitimò prognatus toro sit: *universaliter* tamen
id non valet, exempla que excellentissimorum exstant Docto-
rum, ut *Joh. Andreae, Bartoli, Jasonis ac Dyni, Jctorum*, qui spurii
fuisse dicuntur; neque etiam in Academiis quibusdam tales
reprobantur; ideoque meritò affirmamus, posse *spurium* etiam
Doctorem creari, loquendo *absolutè, & citra specialium decreto-*
rum respectum. Prob. (1) *ex naturali principio*: Suum cuique
tribuendum. Virtuti itaque si debetur honor, non defraudan-
da illa eodem est ob *externam*, jamq; *deletam* ferè *subjecti sui*

maculam. (2) *Ex jure humano.* Parentum vitia ad filios non
pertinent, neque qui tantum passivè particeps sceleris est, id eū
nocere amplius debet, quin poena suos manere debet auctores.
(3) *A bono publico.* Quid n. si veniret usu, spurio quoad animā
dotes nullum in Rep. parem existere, annon adsciscere talem,
ac per honorum gradus evehere præstaret, ut publica promo-
veretur salq, quā adsumto eō, qui legitimo gauderet ortu, sed
pari careret virtute, Remp. perdere? (4) *A simili.* Tempa, scho-
la, aliaque utensilia, utut auctores eorum pessimi ac infideles
planè fuerint, in maximo tamen habentur pretio: E. nec spu-
rio dignitatis omnis *absolutè* claudenda janua in Rep. est, si mo-
dò prodesse eidē insigniter queat, ac seriò velle præsumi possit.

XV. *Obj. 1.* πολυθρύλλητον illud: κακῶς κ' ἔραχθ' κακὸν
ῶν. *Resp. 1.* Procedit hoc in *naturalibus*, & *essentialibus*; non v.
semper in *moralibus* & *accidentalibus*; id quod l. è contrario pa-
tet, quòd sapenumero & Heroum filii noxæ evadant. 2. De
spuriis summā *virtute* conspicuis sermo nobis est. Nam *didici-
sisse fideliter artes, emollit mores, nec finit esse feros.* *Obj. 2.* illud
Plutarchi: Institut. puer. à princ. τοῖς μαιτεροῦν ἢ πατεροῦν ἔκ' εὖ
γεγροῦσιν ἀνεξάλυτα ὡδρακολεθεῖ τῆς δυσχερίας ὀνειδῆ,
παρὰ τὰ τῶν βίων, καὶ ὡς χεῖρα τοῖς ἐλέγχειν καὶ λοιδορεῖν τῶν
βυλομύοις. *Resp. 1.* Hæc omnia fiunt *ex accidenti*. 2. Confun-
ditur opprobrium *proprium* & *recens*, cum *alieno atq, deleto*: nec
3. attenditur, *de jure* quid fiat, sed quid *de facto*.

XVI. Multò ig. minus *lictorum carnificumq, filii* à dignita-
te hæc sunt semovendi. Licet n. & licitorum & carnificum *no-
mina* odiosa admodum vulgò sint, illud tamen non *ex se*, sed *per
acc.* ex pravâ sc. hominum opinione, tum quoque non tam rati-
one illius *officii ex se* & *per se*, quàm *ex vitio talis subjecti*, accidit.
Et si l. maximè laborarent illi infamiâ, quod tamen nemo con-
cesserit; nihilominus filiis eorum *eruditione ac virtute excellen-
tibus* ne quicquam hoc præjudicaret, quippe qui & ipsi melio-
ris longè conditionis, quàm *spurii* sunt. Deinde [1] infamia &
ignominia alicui non nisi *propria turpitudine* atque *delicto* ve-
nit. [2] Filius non est subjiciendus oneri paterno; neqve cala-
mitas matris nocere illi debet, qui sub utero est.

XVII. Ex-

XVII. Excipienda tñ. non abs re illa Resp. est, quæ certam constituit legem, quæ tandem causâ, gravi tamen ac utili, fuerit impulsâ, ne l. spurii, l. licitorum & carnificum filii ad gradus honorum publicos evehantur. Ibi *statutis* obtemperandum merito est, videndumque probè, ne tales promoveantur, antequàm illud jus *speciali* Magistratus *indultu* sint consecuti. Facilem v. præbuerit se Princeps, si deprecentur liberi Parentum vitam, suæque propriæ virtuti debita præmia suppliciter petant. Id in Reip. *emolumentum*, ac virtutis *incrementum* haud dubiè verget, & *equitati* ac *magnificentia* Principis optimè correspondebit.

XIIX. 4. *Ratione ætatis*, quæ justa ac perfecta esse in Candidato debet. Quot a. *precisè* requirantur anni, determinari certò non potest. *Facultatum* n. discrepant studia, alterumque majoris *laboris* altero est: magna insuper & *ingeniorum*, & in discendo ac docendo *methodorum*, & *successuum* diversitas datur. Bartholdus Krakevitz annuæ 20. Doctor Theol. & generalis Superintendens in Pomeraniâ anteriori renunciatus fuit. *Nec nobis nostro defunt exempla seculo*. Neque *senescenti*, sed *merenti* datur corona. Illud nihilominus attendendum, hîc judicant prudentes Viri, ne confirmatis parùm *judicio*, *affectuumque* *vehementia* adhuc obnoxiiis, nec magis *capillis*, quàm *animò* juvenibus dignitas ista tribuatur, ut ne in Reip. *damnum*, aut ordinis Doctoralis dedecus tantâ licentia abeat.

XIX. 5. *Ratione religionis*; respectu cujus in *orthodoxos* solummodò Doctrina conferenda videtur. Excluduntur proinde non abs re *heretici*, ac in specie quidem *Judæi*, quippe quibus nec *fundamentum*, nec *finis* Doctrinæ competit. Est enim, ut *ὕστερον πρότερον* faciam, Doctrina dignitas in Reip. *commodè* instituta. At v. quis Reip. salutem respicere *Judæos* credet, qui jurati Christiani Nominis hostes sunt? Data proinde illis Doctrina dignitas licentiaque in furientis manu gladius foret ac præsentissima pestis. Tantum itaque debet abesse, ut summa civium felicitas illis credatur, ut potius à *Christianâ Civitate*

B 3

rate

ante longissimè removeantur. Deinde Doctoralis gradus fun-
damentum *Virtus* est, à cuius ambitu *pietas* non excludenda.
Sed quis sub sole mortalis deterior ac nequior Judæo? Hinc in-
fames admodum Judæi sunt; ad quos applicari proinde potest,
quod observatum in Facultatis Theol. Moguntinae statutis est,
ubi hæc leguntur: *Infames &c. quantacumq; doctrinâ excellue-
rint, omnino à promotionibus arcemus.*

XX. 6. *Ratione qualitatis.* Hic cumpfimis requiritur, ut
virtute Doctorandus polleat, eaq; cum *morali*, tum atque præ-
cipuè *intellectuali*. Per virtutem *moralem* probi indignantur
mores. Oportet n. Candidatum esse pium, prudentem, sobriū,
humanum, & virtutibus, quoad fieri potest, omnibus excultū.
Vel, non debet notoriis florere sceleribus, quibus l. aliis detur
scandalum, l. nobilissimo Doctorum ordini macula inuratur,
vel quoq; sceleribus peccandiq; libidini concessis privilegiis
ulterius indulgeatur. Juvandus n. nemo est in impietate. Et re-
ctè *Seneca*: Eum elige Doctorem, quem magis admireris, cum
videris, quàm cum audieris. *Ep. 35.*

XXI. Per virtutem *intellectualem*, quæ ad dignitatem istâ
formaliter requiritur, excultam & excellentem quandam intel-
ligimus doctrinam s. peritiam, cum interpretandi, applicandi
ac refutandi dexteritate conjunctam. Sic *Apostolus* *Episcopū*
vult esse *σωατόν τῷ θεολογίῳ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ, καὶ
τῆς ἀντιλήψεως ἐλέγχου καὶ ὁπισθομύζειν*; id quod in cæteris
Facultatibus itidem locum habere debet. Et hæc doctrina *ab-
solutè de substantiâ* Doctoris est, ita ut Doctor sine doctrinâ nil
aliud sit, quàm somnium sine somno, sine opibus dives. *Do-
ctura* etenim non simplex est dignitas, sicut *Nobilitas*; sed in *eru-
ditiōe* promoti fundatur, & perpetuum ad eam habet respectū.
Magnif. Dn. D. Ziegl. disp. 6. de Jur. Maj. th. 21. Hinc approbatos
semel Doctores, qui ex ignaviâ tamen obliviscuntur, quod di-
eicerant, examinandos iterum, & insufficientes si inveniuntur,
reprobandos esse, putat *Tholosanus* l. 18. de Rep. c. 9. n. 10. Gravi-
ter ergò peccarent, turpissimamq; mendacii sibi inurerent ma-
culam, qui promoverent indignum, nec sufficienter doctū, præ-
primis in quo nec certa futuræ diligentia spes adsit; quia pro-
motio

motio Doctoralis de jure nihil esse debet, quam publicum de egregia promoti eruditione testimonium: immo reos faceret se omnium, quæ inde sequuntur, malorum. Princeps etiam ipse injurius in Doctorum ordinem foret, si male creaverit, qui nullo suo merito dignitate istam affectet, quia literæ non ita subjacent potestati Principis, ut nudâ declaratione ex non docto doctum facere possit. Magnif. Dn. D. Ziegl. l. c. Ideo q; in Capitulatione Cas. ad hoc ipsum obligatur Imperator, daß Er wolle dahin sehen/ daß solche und dergleichen dignitäten denen er theilet werdē/ die es vor andern wohl meritirē.

XXII. Expendendum ultimò restat, quomodo Doctoralis conferri dignitas debeat ac soleat? De hoc ut agamus ordine, formales totius promotionis actus tribus comprehendemus capitibus, ita ut illius antecedentia, constituentia & consequentia proponamus. Quæ antecedunt actum Doctoralem, l. remotius, l. proximius antecedunt. Quæ remotius, tria præprimis sunt: *Petitio, Specimen atq; Examen.* Petitio est, quâ Candidatus se offert, ac modestè petit honorem, l. immediate, dum ipse petit; l. mediate, dum per Promotorem, l. Commendatorem, l. alium, quemcunq; receptâ consuetudo denominat, petit, ut ad edenda eruditionis suæ Specimina, consequendumque Doctoris gradum admittatur. Quæ si petitio meruerit locum, sequuntur Specimina, suntq; ut plurimum *Oratio, Conscriptio, cursoria lectio ac Disputatio publica*; prout Facultatis cujusq; statuta, in hac l. istâ Academiâ, plura l. pauciora Specimina postulant. Hinc magna varietas reperitur. Expeditis Speciminibus sequitur Examen, quod l. unicum, l. duplex, tuncq; iterum non nunquam *privatum*, l. *publicum*; nonnunquam *Tentamen*, l. *rigorosum*, prout more ac lege receptum est.

XXIII. Quod a. proximius antecedit, est à Decano data *licentia* Doctorum titulum accipiendi; unde *Licentiati* deinceps dicuntur. In Facultate Philosophicâ vicem illius *Baccalaureatus* obtinet, estque licentia ad summum in Philosophiâ gradum obtinendum; & confertur formaliter atq; explicitè, l. ante actum Doctoralem, l. simul in ipso actu, prout consuetudo tulerit. Nam obiter ut hic addam, *Magistri* utique verè ac propriè *Doctores in suâ Facultate Philosophicâ dicuntur*; quia illius respectu ad altiorem honoris gradum promoveri non possunt, salvâ tamen Facultatis cujusq; prærogativâ. *Corrâ Vvalteberii l. c. aliosq;.* Vid. post D. Cellarium in Pol. p. 264. D. Sirkmanni Speculum Imperii Romani p. 494. S. 23.

XXIV. *Constituentia* actus Doctoralis ceremonie sunt s. *solennia*, quæ in denunciando Doctore, juxta præscriptas leges adhibentur. Abstractissimè tamen loquendo, *formalis actus* in Doctorali denunciatione consistit; dū sc. Decanus ex potestate sibi concessâ, publicè, ac à Principe sibi præscripto modo,

4318
modo, quendam Doctorem renuntiat, creat, salutatur, ac Doctoralium privilegiorum participem declarat. Tum n. Decani vox ipsius Principis vox est; ejusque renunciatio Principis declaratio, ab omnibus merito rata habenda. Nec v. frivola sunt ista, quæ hodie in promoti nibus frequentantur, solennia sed unumquodque eorum significativum est dignitatis concessæ, & l. ideò retinendum, quod veluti *characterem* quendam spectatoribus imprimat. *Magnif. Dn. D. Ziegl. l. c. 16.* Immo v. generibus propè omnibus commune semper fuit, in plerisque actibus legitimis ritus quosdam adhibere; cum, ne magni momenti res *ειραπεργα* ac perfuntoriè viderentur factæ: tum etiam ut admonitiones utiles & necessariæ de faciendo officio hominum animis per signa illa imprimerentur. Non tamen necesse est, ut ubique eadem per universas Academias observentur ceremoniæ, cum *juris positivi* illæ sint, & *potestati legislatoria* quoad ipsam suam *substantiam* succumbant. *Ib.* Ex iis a quæ hic adhibentur, præcipuæ sunt: *Cathedræ adscensio, libri traditio, bireti impositio, annuli affixio, osculum & faces.* Alibi aliæ solent observari ceremoniæ, quas persequi omnes non fert instituti nostri ratio, nec chartæ angustia capit. Significationes earundem legi possunt apud *Waltberum & Sibmannum* ll. cc. nec non apud alios.

XXV. *Consequentia* tandem actus Doctoralis 4. plerumq; sunt; 1. *Votum* quod subnequitur à Brabeutâ. 2. *Gratulationes* amicorum & Clientum, quæ l. scripto, l. vivâ voce fiunt. 3. *Munerum distributio*, quæ Professoribus & invitatis hospitiibus Promoti nomine offeruntur; 4. Denique *convivium Doctorale* est, quod splendide ac laute instituitur, & *magnificentiam* novelli Doctoris quàm maximè decet; quippe quod opus fieri semel tantum per vitam consuevit; ac sorditiei est, in rem *tam magnam* minutos sumtos impendi.

XXVI. Referenda ultimò tandem huc sunt *Tempus & Locus*, quibus actus illi celebrantur. *Tempus* fermè indifferens est, potestq;ve actus iste tam festis, quàm profestis institui diebus; quomodo *Altorfi* in festo Petri & Pauli, Universitatis illius natali, plerumq;ve actus Doctoris instituantur, si quidem occasio ferat. *Walth. l. c. p. 95.* Tâcētis tamen *καὶ ἐυχριστούμ* & hic loci est respicienda. *Locus publicus* est, ut Collegia facultatum, aut etiam templa ecclesiastica, uti hic & alibi locorum mos obtinuit. *Ida.* non adversatur verbis Christi: *Domus mea, domus precatienis est.* Nam in ejusmodi actibus sacris & publicis preces l. maximè ad Deum funduntur, omniaq; ad Dei gloriam & Ecclesiæ salutem tendunt. Si quid indecori à spectatoribus fiat, *ex acc. fit*, ac merito improbatur.

TANTUM.

ULB Halle

3

002 618 818

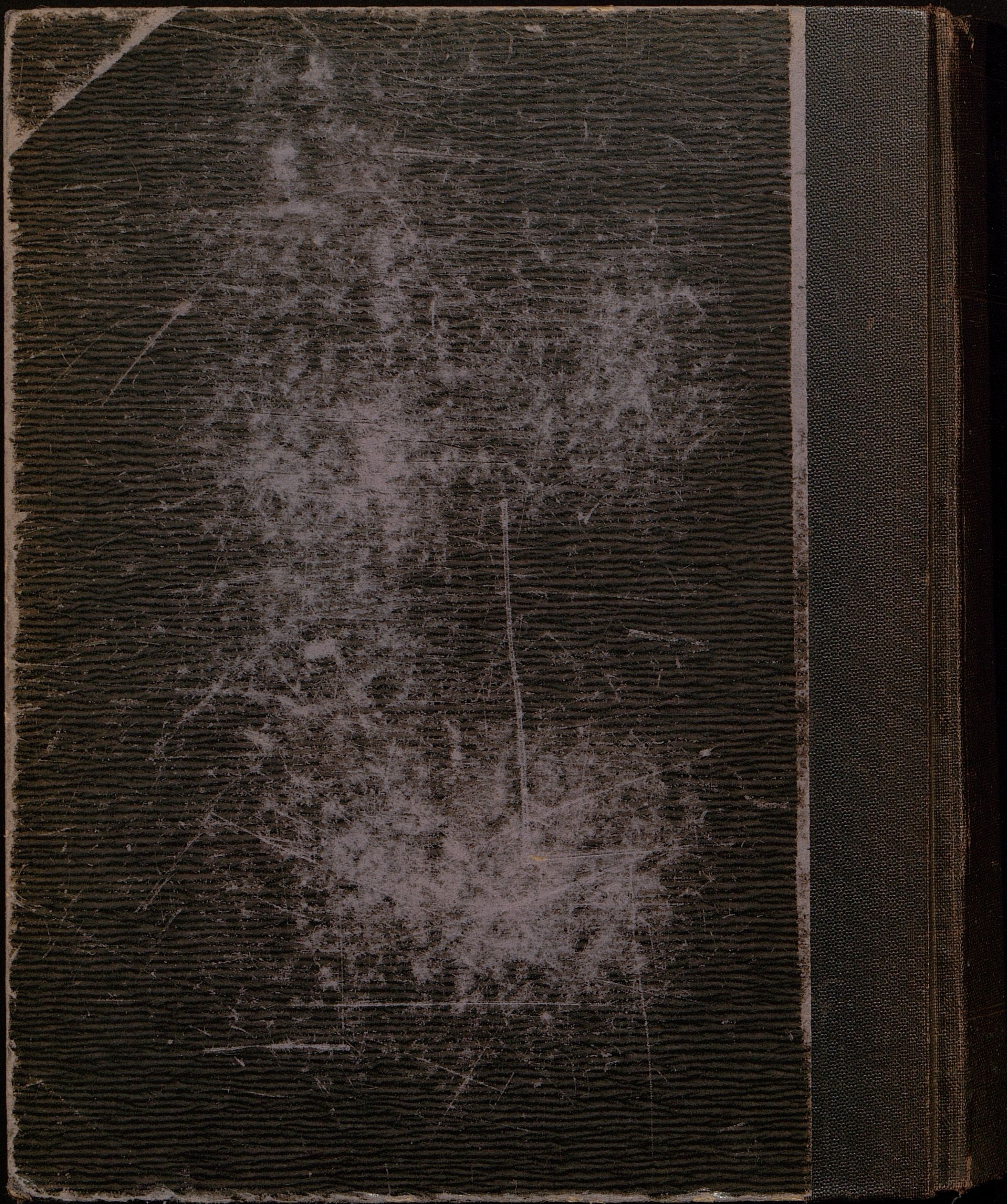

Sb

VDM

B.I.G.

Farbkarte #13

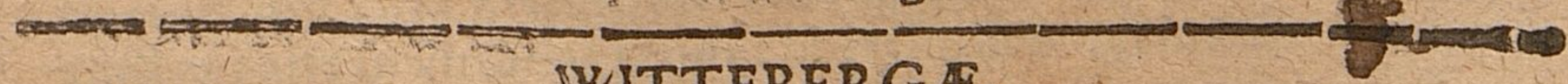
1663 36
27

I. N. J.
DISSERTATIO POLITICA
De
JURE CRE-
ANDI DOCTORES,

P. 379

Quam
SUB PRÆSIDIO
VIRI CLARISSIMI
M. JACOBI Wächelers /
Fautoris ac Amici sui plurimum
honorandi,

penitentiam publicè proponit
Auctor responsurus,
PETRUS TIMÆUS, DRESD.
Sereniss. ELECT. SAX. Alumn.
Die XXI. Aug.

WITTEBERGÆ,
Typis JOHANNIS HAKEN, M. DC. LXIII.

191

